

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Auditor

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

rent exercitus: denique dum se ipsos parum noscunt: nimirum viribus suis fidunt, rem Romanam pene funditus subvertent. *1. Cor. 1. 1. cap. 10.*

Ser. Cæpio consul contra Cimbrios in Italiam irruentes temere pugnans xxx. milia amisit. Livius l. 6. 7.

Gallia Rex Carolus 11. X. iametli neque manu neque consilio multum valeret: tamen amplissimis maximi atque opulenti regni viribus innixus: viginti trium annorum adolescens, & pacem in Italia evertit: & rem Gallicam a mis atque ausu plurimum illustravit, Iovius lib. 1.

Verdecas Macedo Alexandrum secutus in bellis, in speluncam lætæ ingressus, lætæ ipsam non deprehendit: sed catulos eius secum exportavit: & magnam hominum admirationem hoc factum meruit. Aelianus l. 16.

EMBLEMA.

Andr. Aleiati.

In eos qui supra vires quicquam audent. Emblemata LVIII.

*Dum dormit, dulci recreat dum corpora somno
Sub picea, & clauam ceteraq; arma tenet,
Alexem Lygmaamantus proferre lecho
Iossepat, vires non bene docta suas.
Excitatus ipse velat pulces, sic prorerit hostem:
Et sauis implectum pelle leonis agit.*

Auditor. Auditus.

DEFINITIO: ET ETYMOLOG.

AUDITOR, Discipulus, is qui audit, is apud quem agitur, Scholasticè, à verbo Schamach auditui, aufcultatur, obediunt, à *ακούω*, auditor. Auditus *Μετρησι*, mensura, sensus audiendi, vis illa qua soni percipiuntur.

SENTENTIÆ SACRÆ.

Discite ea & opere complete. *Deut. 5.*
Audientes discant & custodiant. *Ibidem 31.*
Ponite corda vestra in omnia verba mea. *Deut. 32.*
Nonne aures verba diiudicat? *Iob. 12.*
Audiam quid loquatur in me Deus, quoniam loquetur pacem in plebem suam, & super sanctos suos. *1. Sam. 14.*
Audi tacens, & pro reverentia accedet tibi bona gratia. *Eccle. 52.*

Audite verba pacti huius, & discite illa. *Ier. 11.*
Factum est verbum Domini ad Ieremiam: Noli subtrahere verbum Dei, si forte audiant, & auertatur vnusquisque à via sua: & pecciteat me mali, quod cogito facere eis, propter malitiam studiorum eorum. *Ibid. 26.*
Domus Israel nolunt audire te, quia nolunt audire me. *Ezech. 3.*

Audiunt sermones tuos & non faciunt. *Ibidem 13.*
Omnis qui audit verba mea, & facit ea, assimilabitur viro sapienti, qui edificauit domum suam supra petram. *Matth. 7.*
Qui habet aures audiendi audiat. *Matth. 13.*
Vestri beati oculi, quia vident, & aures vestrae, quia audiunt. *Ibidem.*

Hi sunt, qui audiunt verbum, & faciunt. *Luc. 8.*
Beati qui audiunt verbum Dei, & custodiunt illud. *Ibidem 17.*
Si manseritis in sermone meo, vere discipuli mei eritis. *Ioh. 8.*
Cunctis sermonibus, qui dicuntur, non accommodes eorum, ne forte audias seruum maledicentem tibi. Scit enim conscientia quia tu crebro maledixisti aliis. *Eccle. 7.*
Sepi aures tuas spinis, & linguam nequam noli audire, & ori tuo facito ostia, & seras aures tuas. *Eccle. 18.*
Corrumpunt bonos mores colloquia mala. *1. Cor. 15.*
Athenses autem omnes & aduenæ hospites, ad nihil aliud vocabant, nisi aut dicere, aut audire aliquid noui. *Act. 17.*

BIBLICI LOC.

Auditores sunt gloria Doctorem suorum. *2. Cor. 1. 14.*
Auris seruo perforanda, & quomodo *Exod. 21. 6. Deut. 16. 17.* in perpetua seruitutis signum *Psal. 40. 7.* auris infatuabilis *Eccle. 1. 8.* Auris audiendi, *Deut. 29. 4. Matth. 13. 9. Marc. 4. 23. Luc. 8. 8. Apoc. 2. 7. 11. 17. 29. 3. 2. 6. 13. 22.* in auribus aliquorum loqui, *Gen. 20. 3. 3. 40. 4. 18. Exod. 10. 2.* est audientibus aliquibus loqui.

SENTENTIÆ PATRVM.

Tutius auditur veritas, quam prædicatur: quoniam quam doctrina recipitur, humilitas custoditur. Quum disputatio vel prædicatio placet, vix est vt discitentem non pulset, quantumcumq; iactantia. *Aug. de doctr. Chryst.*
Vidit Apostolus in audiendo facillimum seruari humilitatem quæ difficilis est in docendo: quoniam necesse est, vt Doctor habeat superiorem locum, vbi laboriosum est obtrine, ne surrepat elatio. *Super Luc. 1.*

Quum verbi boni auditores efuriunt, pro reficiendis eis, maiora doctoribus intelligentia dona tribuuntur. Saepe enim doctori verbum Domini pro gratia tribuit auditoris: nonnunquam vero propter auditoris culpam subtrahitur sermo doctori. Greg. in pastor.

Nisi Spiritus sanctus auditorum corda repleat, ad aures corporum, vox doctorum in cassum sonat. Formare enim vocem magistri exteri possunt, sed hanc interius imprimere non valent. Lib. 27. Moral.

Via Domini ad cor dirigitur, quum veritatis sermo humiliter auditur. In hom.

Multi legunt, & ab ipsa lectione ieiuni sunt. Multi vocem praedicationis audiunt: sed post vo em vacui recedunt: quorum est venter comedit, viscera non replentur, quia est mente intellectum sacri y rbi percipiunt, obliuiscendo & non seruando quae audiuntur. haec in cordis visceribus non reponunt. in Ez. ecb.

Verba Dei, quae aures percipiunt, mente retinet. Cibum enim mentis est sermo Dei: & quasi acceptus cibus in stomacho languente reicitur, quando auditus sermo in ventre profecto vita desperatur. Sed quisquis alimenta non retinet, huius profecto vita desperatur. Aeternae ergo mortis periculum formidate, si cibum quidem sanctae exhortationis accipitis, sed verba vite, id est, alimenta iustitiae in memoria non tenetis. super Matth. 13.

Secundum capacitatem auditorum moderetur lingua doctorum. Lib. 12. Moral.

Propter bonos auditores malis doctoribus sermo datur: & propter malos auditores bonis doctoribus sermo subtrahitur. in Ez. ecb.

Auris bona est quae libenter audit vtilia, prudenter discernit audita, obediens operatur intellecta. Bernardus in quadam Epistola.

Dele (inquit) literas magis quam scripturas, quas diabolus in tua impressit anima, & fer mihi cor a vite huius tumultibus liberum. Chrys. super Matth.

Frequenter ipsa eadem audire etiam scientibus prodest, quod enim nouimus, si tibi audiamus, amplius compingimur. In Epist. ad Hebr.

Auditores beneuoli alacras reddunt praedicatores. idem.

Prudens auditor omnes libenter audit, omnia legit, non personam, non scripturam, non doctrinam spernit, ab omnibus indifferenter quod sibi deest, & quod deesse videt, querit, non quantum sciat, sed quantum ignoret, considerat. Hugo de S. Vit. in suo Dida. scalic.

¶ PORTARVM DICTA.

Horat. in arte Poet.

Segnius irritant animos demissa per aures, Quam quae sunt oculis subiecta fidelibus, & quae ipse sibi irradit spectator.

Idem l. epist. 18.

Rec retinet parula commissa fideliter aures. Plaut. in Trucul.

Non laudandus est qui plus credit quae audit, quam quae videt, non placent cum illi plus laudant quae audiunt, quam quae vident, plures ocellarum restis sinus, quam auris decem, qui audiunt, audita dicunt, qui vident, plurae sciunt.

¶ PHILOSOPHICAE SENTENTIAE.

Auditum animantibus natura dedit, vtriquid sibi ipsa significent. 13. de Anim. c. 13. T. 68. Arist.

Videtur inanis esse aer, qui cum pulsus agitur est, vnus atque continuatus facit, vt audiamus. 12. de Anim. c. 8. T. 81.

Eius quod audiendi vim habet functio, auditus vel auditio dicitur. 13. de Anim. c. 2. T. 139.

Auditus sonorum dissimilitudines solum declarat, paucis autem etiam vocis & orationis. de sens. c. 1.

Auditus aliena vi ad dicendum & percipiendum maximum adfert adiumentum, ibidem.

Ofciantes, aut spiritum reddentes, accipientesve, minus audiunt. lib. 5. de gener. animal. c. 2.

Quidam veniunt, vt audiant, non vt discant, sicut in theatrum voluptatis causa ad delectandas aures oratione, vel voce, vel fabulis ducimur, magnam hanc partem auditorum videbis, cui philosophi schola disteriorum otii sit, non id agunt, vt aliqua illo vitia depellant, vt aliquam legem vite accipiant, qua mores suos exigant: sed vt oblectamento aurium perfruantur. Aliqui etiam cum pugillariibus veniunt, non vt accipiant, sed vt verba, quae tam sine profectu alieno discunt, quam sine suo audiunt. Sen. epist. 20.

De auditu perditio. Dial. x. v. 11.

D. Perdidi auditum. R. Iter ecce aliud tadio praclusum est. Multa oculis, multa auribus hauriuntur tedia, multa vtroque cale fastidia in animum penetrant, quibus euitandis ex aequo pene optabiles videntur caecitas surditasque, habent tamen haec suas incommoditates, vt reliqua fere cuncta mortalium, amarumque aliquid, non nego, sed patientia mollius, ac virtuti impar. Vbi quae

nam sit has inter proportio incommodorum haud facile nisi quod illa periculosior, ista ridiculiosior. Nam quae mentes videri solent, qui furdasti sunt, caeci vero magis dicantur. Itaque furdus risu, caecos miseratione propitius vtrumque contemnit, nec quid aliis videtur, quid sit, D. Auditum perdidit. R. Adulantium iam haud trechantium iurgia euasisti, diuersimodum, sed per quod aliquanto virilius est iurgis quam blanditiis. Illis namque medicamentum aliquando, his venter per. Illud ergo saepe mordendo sanat, hoc mulcendo. Ira peior est falsus amor vero odio. D. Amisi auditum. R. ars Vlyssi praestitisse fertur, tibi vel natura praestitit, vt si Sirenum cantus surda tutus aure peritans castitas mas, quor inde pericula penetrare in animum potuisti. olim inde mendacia, quot errores, quot demum metus. D. Auditum amisi. R. Philomela credo, vel citharam non audies, sed nec rudentes idem asellos, nec viulantes lupos, nec latrantes canes, nec fozantem gientes audies leones, nec gementes pueros, nec zientem las. Nec postremo his omnibus grauior es vindique toruui ritus ineptissimos & inconditos stetus, & conuul nullus vsquam sonus in aenior. D. Auditum carui. R. bus creptus es fraudibus. Nulla re crebrus fallentem quam verbis. Nihil huic periculi est furdo. D. Obseruam mihi. R. Pericula pars corporis praecipueque principum illam adulatorem flagibus tumefacti, saepe cum per suaque pernicie creperet. D. Auditus habet. R. Scio prohibicum est, tecum loquere, Ciceronis memoriam cum loqui potest, sermone alterius non equini, quae loqui furdo quoque permittunt, legendo scilicet scribentis antiquis nempe loquitur, qui legit, ac cum posteris haec caelestis philosophiae libros & qui legi, Deum raturat alloquitur. In hoc quidem gemino colloquio, nec auribus opus est, sed oculis, digitisque, ac de uero tunc tunc, vt in multis nostri consilium Ciceronis amplius caecus aurium, sic te furdo oculorum subsidio contentum inde si audire homines non potes, scriptis ab hominibus ge, & legendos ab hominibus libris scribe. Caelum pararas, & maria respice, horumque omnium aut horum in templare. Nihil ad hoc iuristas ista nocuerit, multum fuerit. D. Auditus me destitit. R. Quibus tonis, aut diapente conifer, aut diapason, quibusve proportionibus tractantur a multis, nocere vel furdis potest. Et quoniam nae vocis fidumque vel organum modos auribus non audit cauitas animo tenet, delecta ionem intellectus haud doctum aurium voluptati. Finge & hos ipsos mulicos numeros, modo virtutis numeri noni sint, seque in illis exerce. Nil hic quoque furditas nocet. Melius enim multo est quam doctum, & si abunde doctus accipiens sit, quom bonus est, at qui malus, idem & insipiens & indolens cet, quae sub caelo sunt, eruditissimus iterarum. D. Audiguit. R. Bene quod hoc tibi non prius accidit, quoniam fidu d tu maxime constat, acciperes, illam haberes, quid quid quae? Si hominum cantus, aut volucrum non pationibus cor intende caelestibus, inueniam quae aurem Deo Non audio. R. At cogita, & dicit tibi: Sin non audio, quod seu de me homines loquantur. Audiam quid loquantur minus Deus Illi enim saepe bellum, hic loquitur patrem Nil penitus audio. R. Multi silentium appetentes longitionibus fatigati sunt, vt aliquibus abdiis & semotis in cuperent, inuenirent. Petrus.

¶ APOPHTHEGMATA.

Thales ab amico quodam rogatus, quantum veritas mendacio? Quantum, inquit, oculi distant ab auribus, pientissimus non ea certa esse illico, quae auribus percipiunt, qui mendaciter de rebus nuntiantur: sed ea demum, oculis cernimus. Max. ser. 35.

Xenocrates dicebat, pueris potius aures esse munitas quam athletis: quod plus sit periculi, ne puerorum cupentur prauis sermonibus, quam ne athletarum ad adictus. Maxima, inquit Sartyrius, debetur puero cetero. L. 4. c. 2. l. ut.

Syracoles, quum audiuisset patrem esse ab hostibus rem proituum populo patefecit, & vt publica supplicia deorum institueretur, persuasit. Verum quum patrem nuncio intellexisset, suos non victores, sed fugatos hostibus, Equis (inquit) vestrum quicquam damini acceptum hoc triduum mea opera hilares letique fuisset? Pop. ex Plut.

Pindarus apud Thebanos in contentione imperitatus vsus, superatus est a Cotinna quinquies. Reddita quibus tem ipforum Pindarus, vocauit Caimnam. Aelian. lib. 1. hystoria.

Straconi physico cum quidam obiecisset, quod haeres haberet auditores: Quid mirum, inquit, si plures

